Wydawca:
Muzeum Okręgowe w Koninie
Dyrektor Elżbieta Barszcz
e-mail: muzeum@muzeum.com.pl
telefon: 63 242 75 99
faks: 63 242 74 31
www.facebook.com/muzeumkonin
www.instagram.com/mok_konin/

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski
w ramach Programu Patriotyzm Jutra 2020

Patronat Honorowy:
Kultura u Podstaw

Partnerzy:
Urząd Miejski w Koninie
Parafia Św. Andrzeja Apostoła w Koninie
Miejska Biblioteka Publiczna
Lokalna Organizacja Turystyczna Marina
Muzealniaki

Patroni Medialni:
Konin Dzieciom
Przegląd Koniński
Melo Radio
InfoKonin

Tekst:
Iga Janiszewska-Pawlak

Opracowanie graficzne i ilustracje:
Oliwia Jankowska

Konsultacje merytoryczne:
Dagmara Frydrychowicz
Krzysztof Gorczyca
Aneta Zarębska

TRUCHTEM TAJEMNIC TROPEM...

PODRÓŻ W PRZESZŁOŚĆ Z BISKUPEM ANDRZEJEM

Witajcie, podróżnicy! Odkrywcy, witajcie!
Cieszę się ogromnie, że się spotykamy
na trasie tej historii, w mojej własnej bajce,
której tajemnice wspólnie odkrywamy.

Ja jestem Andrzejek – dziś zaledwie chłopię,
wkrótce wiele w świecie i swym kraju zdziałam!
Będę dumnie dzierżyć insygnia biskupie
i się dobra czynić nigdy nie zawaham.

A kto w tej podróży dziś mi towarzyszy?
Wpisz tu w puste miejsce także swoje imię.
Jeszcze i o Tobie kiedyś świat usłyszy,
noś to imię z dumą, a nigdy nie zginie.

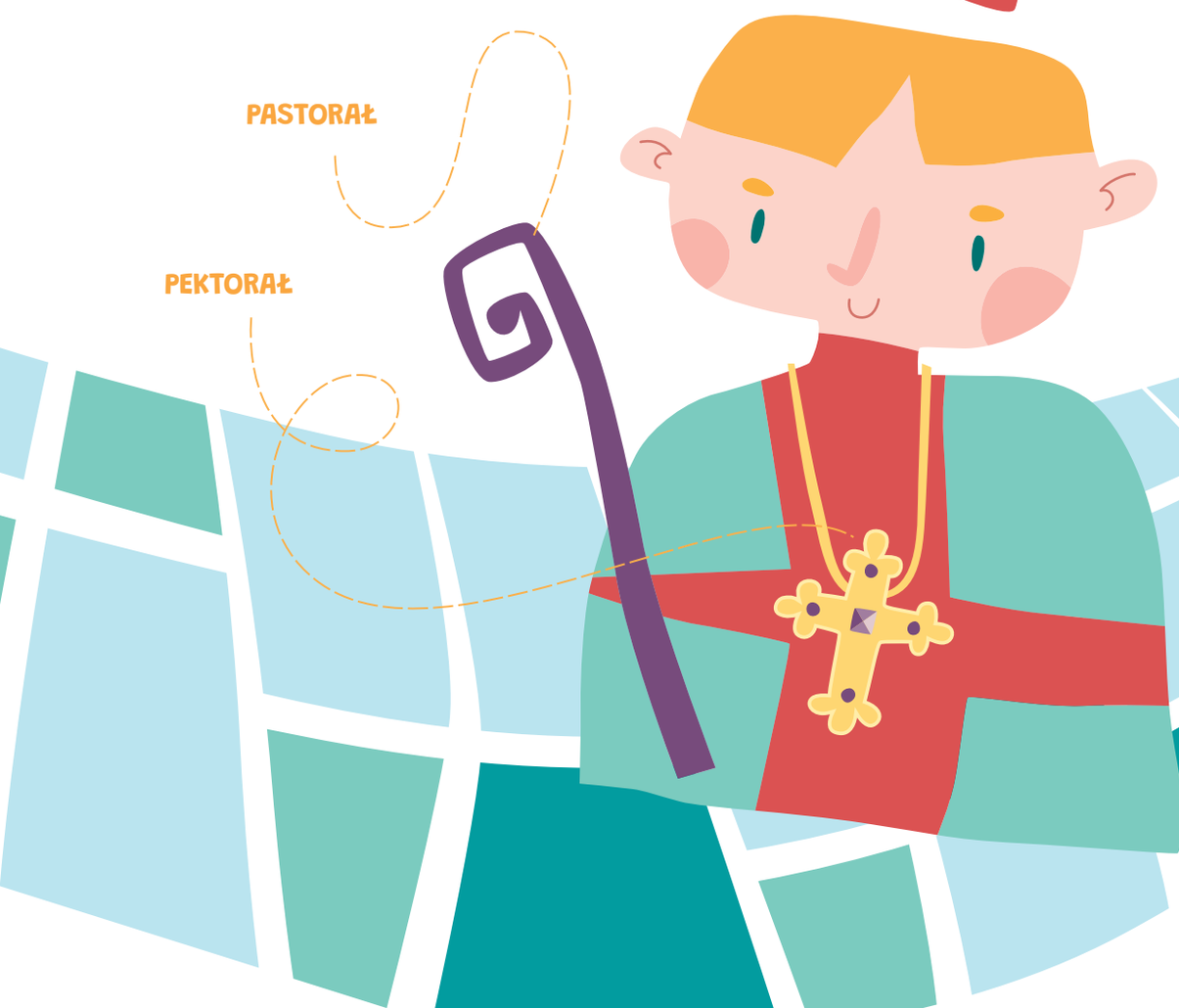
_____

_____

MITRA

PASTORAŁ

PEKTORAŁ

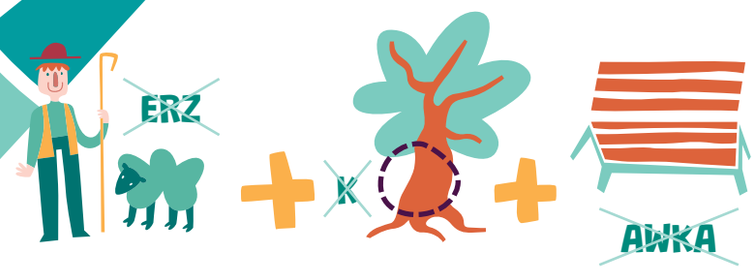
Poznajcie biskupa Andrzeja Łaskarzyca z Gosławic – prawdziwego, średniowiecznego człowieka sukcesu!

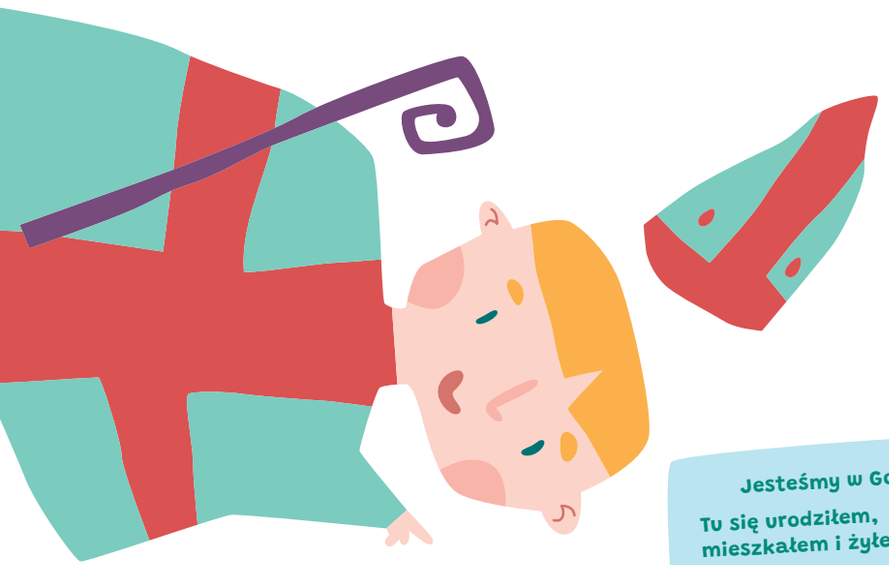
Biskup Andrzej urodził się w 1362 roku, to znaczy ponad 600 lat temu, w Gosławicach.

Dzięki swojej pracowitości i zdolnościom zrobił niemałą karierę w ówczesnym kościele. Był biskupem i dyplomatą, reprezentował Polskę w sporze z Zakonem Krzyżackim, doradzał królowej Jadwidze.

W Koninie do dziś znajdują się dwie ufundowane przez niego budowle – kościół pw. św. Andrzeja Apostoła oraz zamek rycerski, w którym dziś ma swoją siedzibę Muzeum Okręgowe w Koninie.

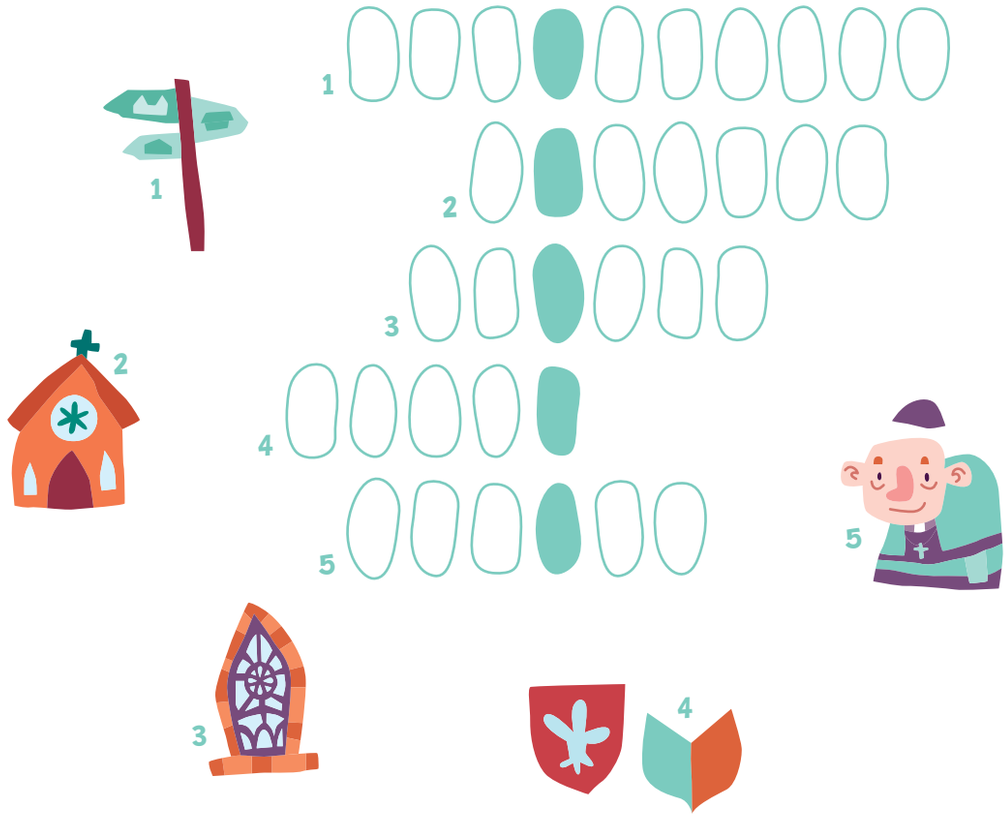

Jesteśmy w Gosławicach.

Tu się urodziłem,
mieszkałem i żyłem sześć stuleci temu!

Tutaj także kościół piękny postawiłem,
aby się podobał Bogu miłościwemu.

Gdy zobaczycie budynek, wyposażony w wysokie, smukłe wieżyczki, wiele wąskich okien zdobionych witrażami, a w środku ostre łuki i wysokie sklepienia – wiecie, że to tzw. gotyk, czyli budynek w stylu gotyckim.

Kościoł pw. św. Andrzeja Apostoła w Koninie to jeden z czołowych zabytków architektury gotyckiej w Polsce. Powstał dzięki biskupowi Andrzejowi Łaskarzycowi w latach 1418–1425.

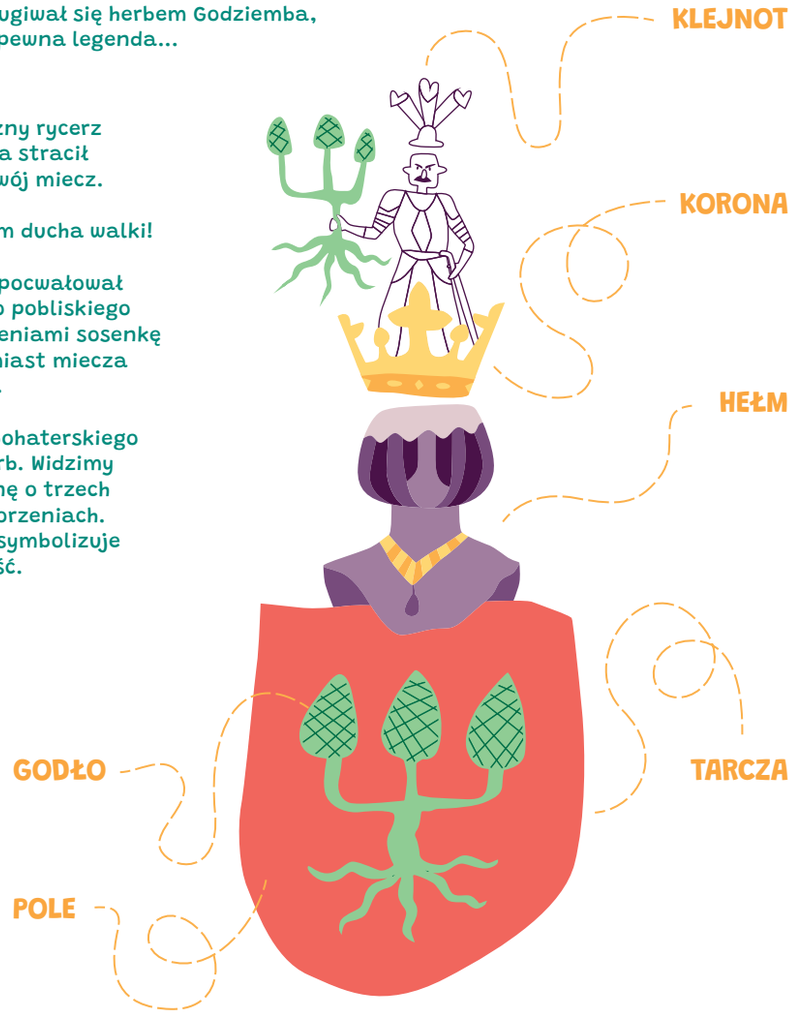
Biskup Andrzej posługiwał się herbem Godziemba,
z którym wiąże się pewna legenda...

Wieść niesie, że mężny rycerz
imieniem Godziemba stracił
podczas potyczki swój miecz.

To nie osłabiło w nim ducha walki!

Dzielny Godziemba pocwałował
na swym rumaku do pobliskiego
lasu, wyrwał z korzeniami sosenkę
i walczył dalej, zamiast miecza
używając... drzewa.

Na pamiątkę tego bohaterskiego
czynu, otrzymał herb. Widzimy
na nim zieloną sosnę o trzech
gałęziach i pięciu korzeniach.
Tło jest czerwone i symbolizuje
męstwo i waleczność.

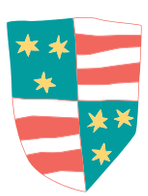

W kościele św. Andrzeja Apostoła
umieszczono szereg herbów.
Czy znajdziesz je wszystkie?

JASTRZĘBIEC

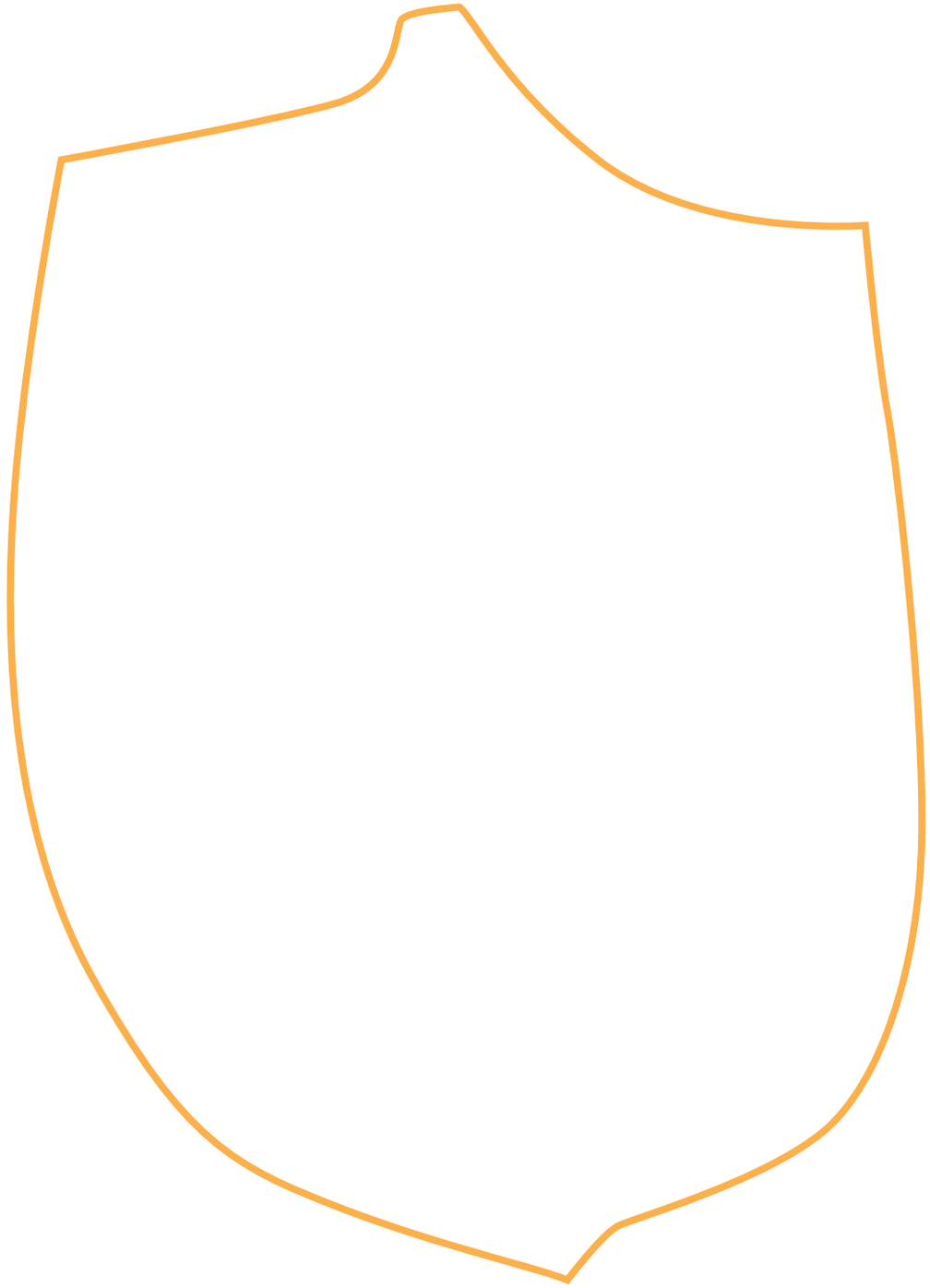

ORZEŁ BIAŁY

POMIAN

CILLI

PODWÓJNY KRZYŻ

Chwyć kredki i bądź jak Godziemba
i na znak swej chwały
własny herb zaprojektuj cały!

Muzeum – to zabawne słowo, prawda?

Może słyszysz je czasem na wycieczkach, ale czy wiesz, co tak naprawdę znaczy?

To miejsce poświęcone muzom, czyli mitycznym patronkom sztuki, ale nie tylko – to również ośrodek naukowy. Można więc powiedzieć, że muzea to takie świątynie nauki i sztuki.

Znajdziesz tu wiele ciekawostek, które mówią nam o tym, jak dawniej wyglądał świat i jak żyli ludzie. Gromadzi się tu rozmaite pamiątki, zwane muzealiami: od kości prehistorycznych stworzeń, poprzez sprzęty codziennego użytku, po obrazy i rzeźby.

Odszukaj w wykreślance słowa związane z muzeami.
Czy widzisz je wszystkie?

MUZEUM	EKSPONAT	ZWIEDZANIE	SKARB
ZABYTEK	WERNISAŻ	HISTORIA	PRZESZŁOŚĆ
WYSTAWA	PAMIĄTKA		

A	S	M	Z	A	B	Y	T	E	K
Z	Ą	A	W	Y	S	T	A	W	A
W	Ł	X	I	P	B	R	A	K	S
P	R	Z	E	S	Z	Ł	O	Ś	Ć
Z	H	P	D	E	W	I	E	X	U
M	U	E	Z	U	M	Y	P	S	W
Z	W	P	A	M	I	Ą	T	K	A
Ś	T	A	N	O	P	S	K	E	H
Ć	M	H	I	S	T	O	R	I	A
W	Z	W	E	R	N	I	S	A	Ż

Dziesięć różnic dzieli te zamku oblicza.
Czy odnajdziesz je wszystkie?

Zaczynam odliczać!

Oto jest mój zamek, to właśnie mój dom!
Tyle lat minęło, odkąd go widziałem.
Jakże dokładnie odpowiada snom!
Choć krótko w nim żyłem, bardzo go kochałem.

Zamek w Koninie-Gosławicach nie jest zamkiem, do jakich przyzwyczaiły nas baśniowe opowieści. Gdzie baszty, strzeliste wieże i most zwodzony?

Pewnie nie takiego zamku się spodziewałeś.

Pamiętaj jednak, że to przede wszystkim budowla warowna, otoczona murem lub wałem obronnym. Taką właśnie obronną budowlą jest zamek w Gosławicach, który na swój dom zbudował biskup Andrzej Łaskarzyc.

Budynek jest niski i przysadzisty, położony w naturalnie obronnym miejscu – na brzegu jeziora, w sąsiedztwie mokradeł i bagien. Powstawał w latach 1420–1426.

Dziś w moim zamku mieści się muzeum, a kilka sal przeznaczonych jest na galerię malarstwa.

Pokoloruj rysunek tak, jak go sobie wyobrażasz. Podczas wycieczki do muzeum odszukaj go na wystawie i sprawdź, czy dopasowałeś kolory tak, jak artysta!

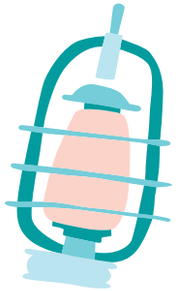
„KRAKOWIANKA”
ARTUR MARKOWICZ, R. 1894

W zamku znajdziesz także salę oświetlenia, która rzuci światło na tę tajemnicę:

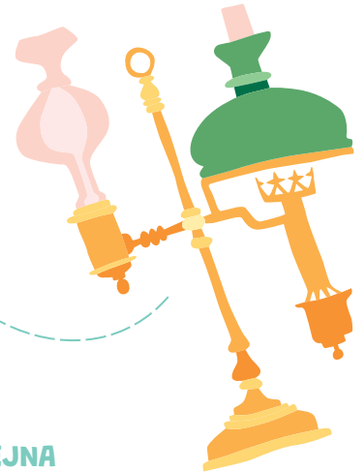
jak zmieniało się światło, kiedy świat się zmieniał?
I kto właściwie stworzył pierwszą z pierwszych świec?

Tutaj znajdziesz wiele dobrych odpowiedzi i wiele nowych pytań przyjdzie Ci do głowy.

Od do historię prześledzisz i dowiesz się, kto stworzył nam przemysł naftowy.

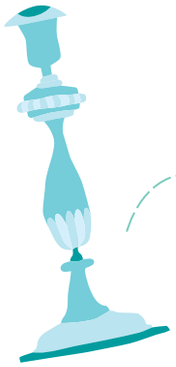
LAMPA GOSPODARCZA
NAFTOWA

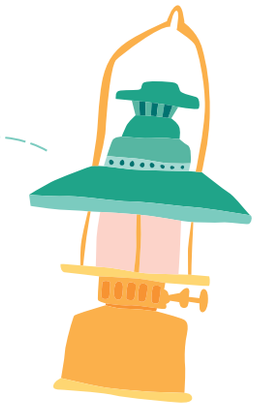
LAMPA OLEJNA
KINKIETOWO-BIURKOWA

LAMPA
ELEKTRYCZNA

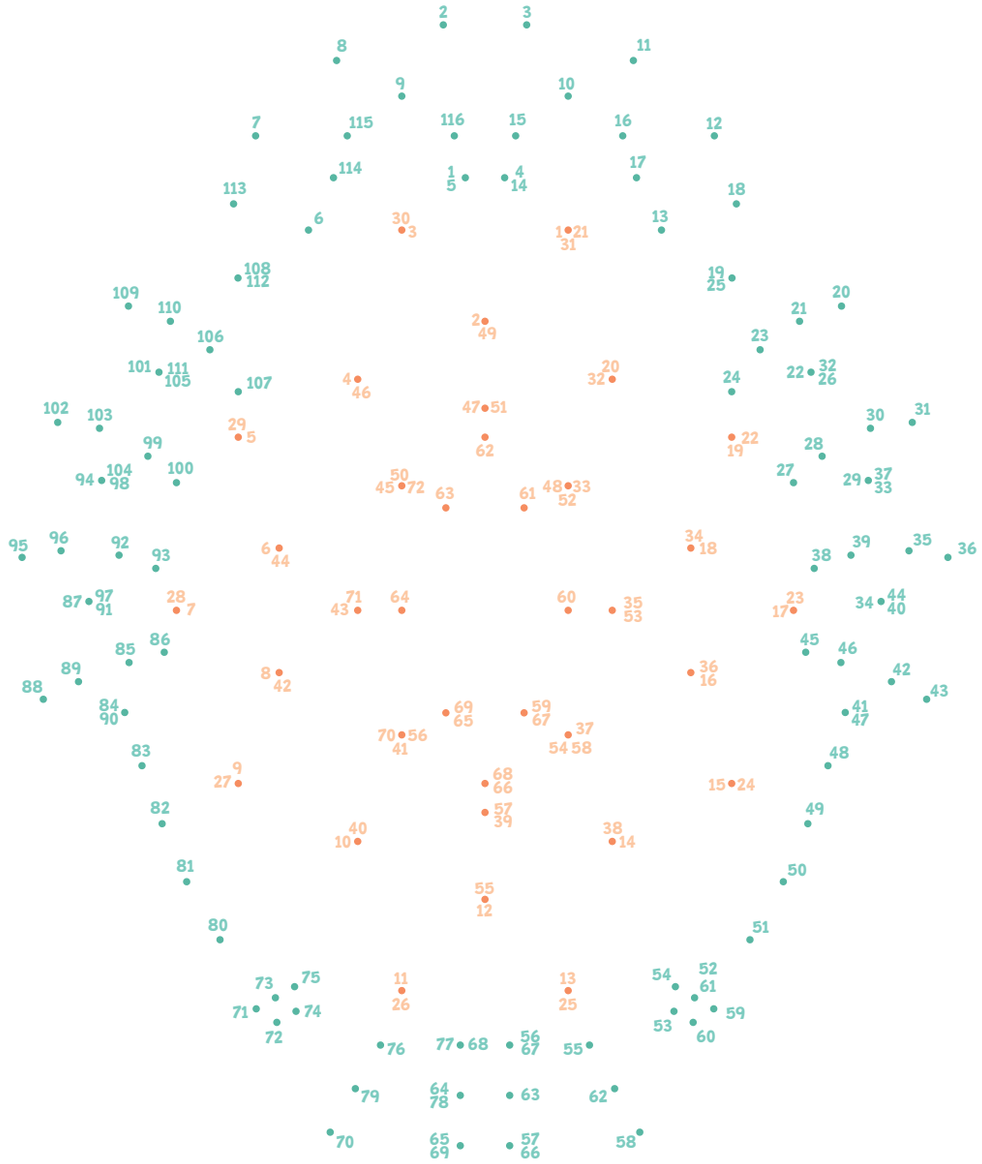
ŚWIECZNIK
JEDNOŚWIECOWY

LAMPA GOSPODARCZA
BENZYNOWA

W tej sali się odnajdzie, tak jak ryba w wodzie,
ten, kto blask kocha i marzy, by nurzać się w złocie.
Bo ten ciemny pokój skrywa skarbów krocie:
klejnoty, brosze, wisiory, co dawniej były w modzie.

Połącz kropki, by odkryć,
który klejnot skrył się na obrazku,
a potem go pokoloruj,
by dodać mu nieco blasku.

Sztuka i moda, lampy i klejnoty – to nie wszystko, co można dziś oglądać w muzealnych komnatach!

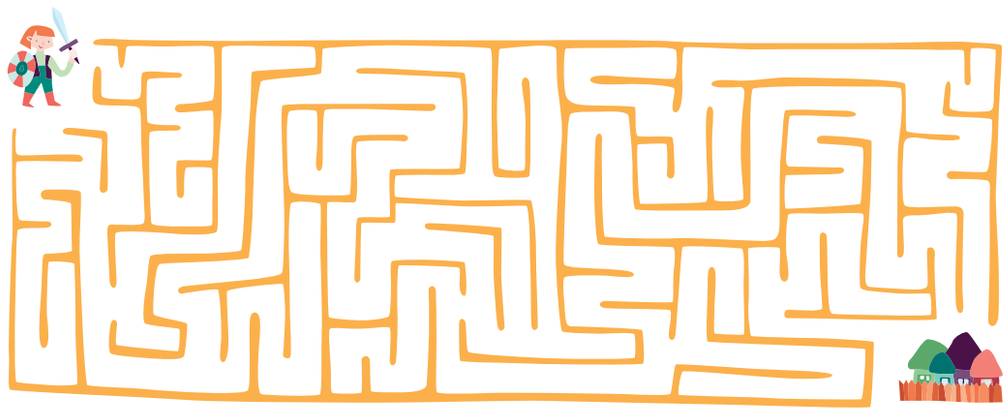
Wystawa archeologiczna odpowiada na pytania o najdawniejsze dzieje ludzkości. Czym przed tysiącami lat zajmowali się ludzie? Jak mieszkali, jak żyli, co jedli i w co się ubierali?

Odpowiedzi udzielą Wam archeolodzy – naukowcy, zajmujący się badaniem minionych kultur i cywilizacji.

Zapomnijcie o Indianie Jonesie i jego przygodach!

Prawdziwa magia dzieje się dzisiaj w laboratoriach i gabinetach, w których na podstawie odłamków kości, skorup naczyń i fragmentów uzbrojenia archeolog potrafi opowiedzieć o ludziach, których nie ma od setek i tysięcy lat.

Doprowadź wojownika do oblężonej wioski!

Tak wyglądał Konin w XVII wieku. Od tego czasu wiele się zmieniło – nie ma już zamku na Starówce, spłonął też drewniany kościółek, a po murach otaczających miasto pozostały już tylko wmurowane w bruk tablice wskazujące, gdzie kiedyś mieściła się brama kaliska i toruńska.

Wciąż jednak można znaleźć w mieście kilka obiektów, które pamiętają tamte dzieje...

SŁUP KONIŃSKI

to najstarszy znak drogowy w Europie, poza granicami dawnego Cesarstwa Rzymskiego.

Pierwotnie stał w pobliżu nieistniejącego już zamku, wskazując połowę drogi między Kruszwicą a Kaliszem na trasie tzw. Szlaku Bursztynowego. Dziś znajdziecie go w sąsiedztwie kościoła pw. św. Bartłomieja.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. BARTŁOMIEJA

powstał na przełomie XIV i XV wieku. Architektonicznie dominuje w nim styl gotycki – czy jesteś w stanie wskazać jego cechy?

Odwiedzając kościół, koniecznie zwróć uwagę na dekoracyjne antaby w kształcie lwich głów, umieszczone na drzwiach wejściowych, a w środku przyjrzyj się niezwykłej polichromii – to te obrazy na ścianach.

RATUSZ

to, w porównaniu z pozostałymi zabytkami na konińskiej Starówce, prawdziwy młodzieniaszek!

Ten, który stoi do dziś, powstawał na przełomie wieku XVIII i XIX i jest już trzecim tego typu budynkiem w historii miasta. Rezydują w nim władze Konina.

Co ciekawe, na wieży ratuszowej umieszczony jest zegar pochodzący z Klasztoru Cysterskiego w Lądzie. W samo południe z ratuszowej wieży rozbrzmiewa hejnał miasta Konina.

W herbie Konina znajduje się wspięty, biały koń, umieszczony w czerwonym polu. Czy znasz legendę, która się z nim wiąże?

Książę Leszek pewnego dnia udał się ze swoją świtą na polowanie w okoliczne lasy. Nie wiedząc kiedy, zapędził się w pojedynkę za jeleniem, gubiąc jednocześnie swą przyboczną drużynę.

W pewnym momencie książę poczuł się zmęczony, postanowił więc odpocząć pod drzewem. W tej samej chwili podeszli do niego półdzicy smolarze. Książę powoływał się na swoją nietykalność książęcą, grożąc swoją drużyną. Niewzruszeni tym napastnicy naśmiewali się z Leszka, twierdząc, iż nikt żywy do tej pory nie przebył owych borów. Zaraz potem przewrócili oni księcia i zaczęli zdzierać z niego szaty.

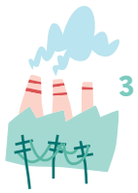
Wtem dał się słyszeć tętent koni. Smolarze, przekonani, iż nadciąga odsiecz dla zamożnego pana, wystraszyli się i uciekli. Okazało się, że hałas ten zrobiła nie drużyna księcia, lecz stado koni, którym przewodził biały ogier. Książę w ramach wdzięczności dla zwierząt, które uratowały mu życie, postanowił założyć w tym miejscu osadę i nadać jej nazwę Konin, a w herbie umieścić białego konia.

Na podstawie
Przewodnika Wycieczkowego
Zygmunta Pęcherskiego (1966 r.)

Rozwiąż krzyżówkę, wpisując hasła związane z Koninem.

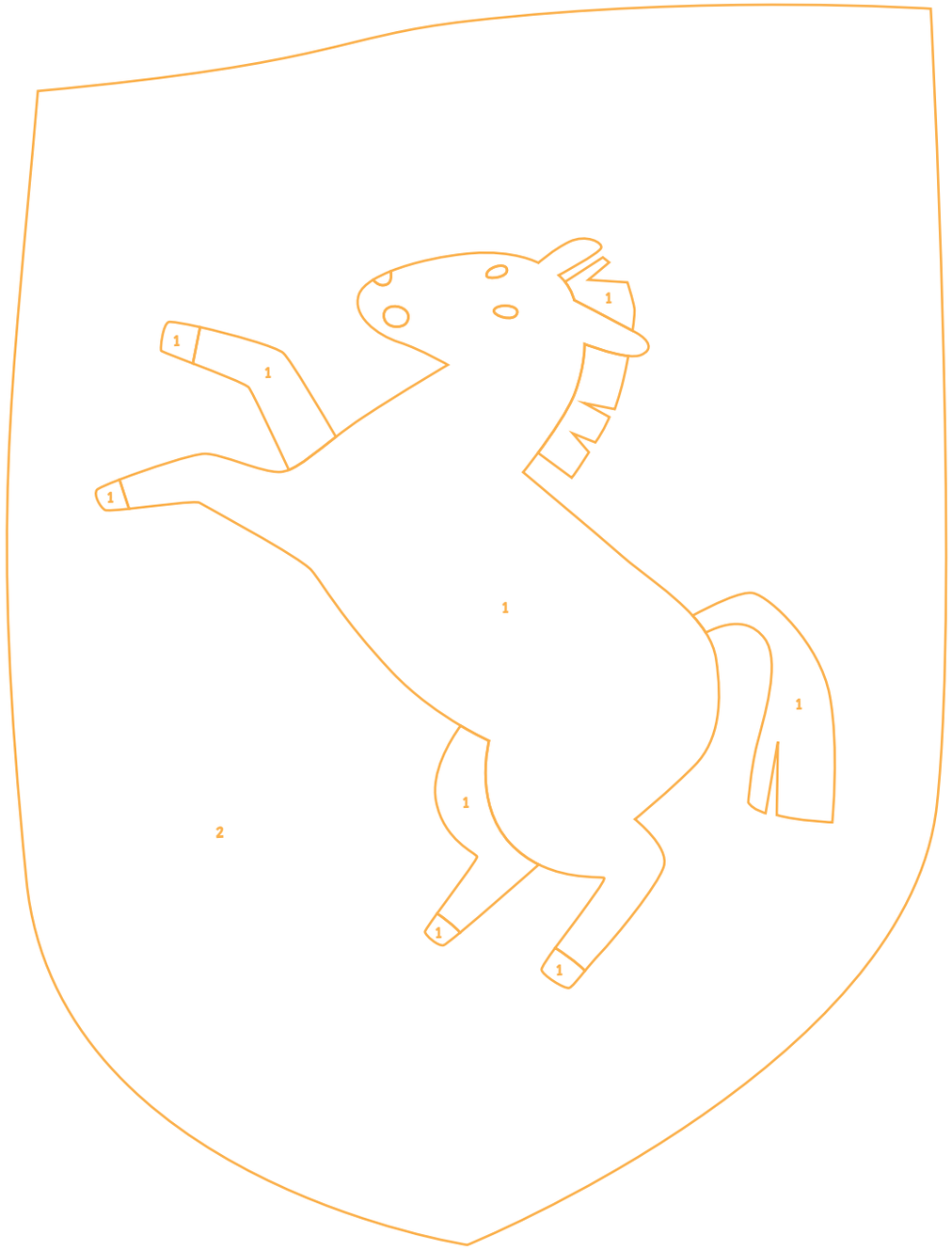

Stwórz wyklejany herb Konina, wypełniając tarczę według schematu:

1 – kolor biały,
2 – kolor czerwony.

Użyj do tego bibuły lub wycinanki.

W muzeum znajdziecie nie tylko prehistoryczne kości,
ale także ślady całkiem niedawnej przeszłości.
W skansenie etnograficznym, otoczonym łąką
znajdziecie wiatrak-koźlak, co w nim pachnie mąką,
i kuźnię, i piec chlebowy, stodołę obszerną
i otoczoną ogródkiem chałupkę przytulną.

Dopasuj do budynków związane
z nimi przedmioty.

Czy umiesz nazwać je wszystkie?

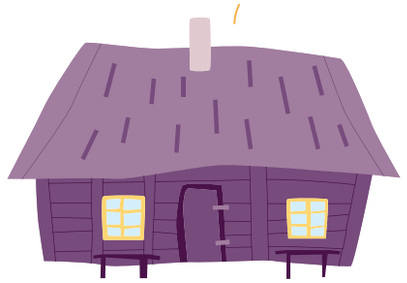

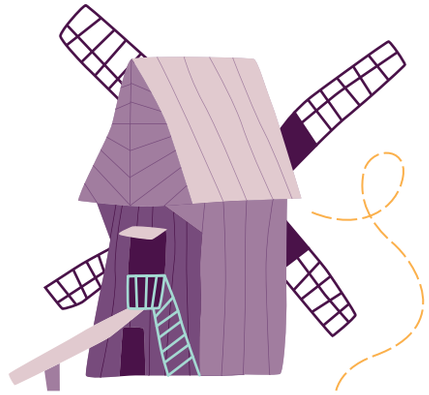

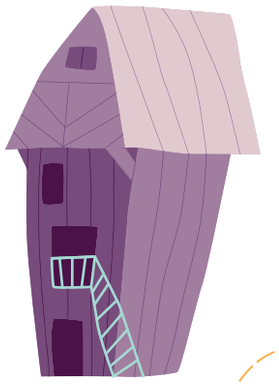

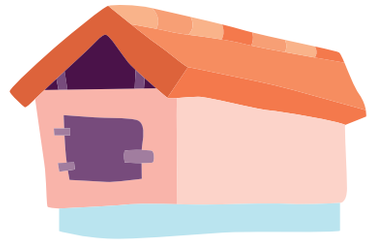
CHAŁUPA

WIATRAK „KOŹLAK”

WIATRAK

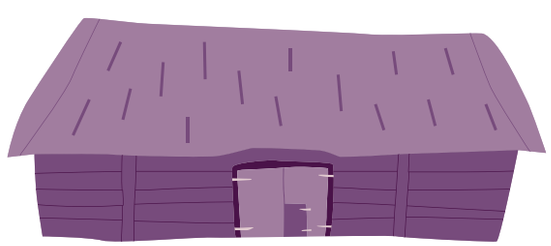

PIEC CHLEBOWY

KUŹNIA

STODOŁA

Na terenie muzealnego ogrodu znajduje się również budynek dworski i chociaż sam nie jest zabytkiem – bo liczy zaledwie czterdzieści lat – to jego wnętrze wypełnione jest meblami, bibelotami i sprzętami, z których najstarsze mają nawet trzysta lat!

Czy wiesz, co to za sprzęty?
Znasz ich przeznaczenie?

Dopasuj nazwy do przedmiotów.

Jesteśmy we dworze! W osiemnastym stuleciu tętniłoby tu życie, a dom tonął w kwieciu. Bo zwykle wokół każdej wiejskiej posiadłości rósł piękny, bujny ogród, pełen cudowności. Po to, żeby każdy szlachcic lub szlachcianka mógł mieć świeże kwiaty na stole co ranka.

GRZYBEK DO CEROWANIA

BIBLUARZ

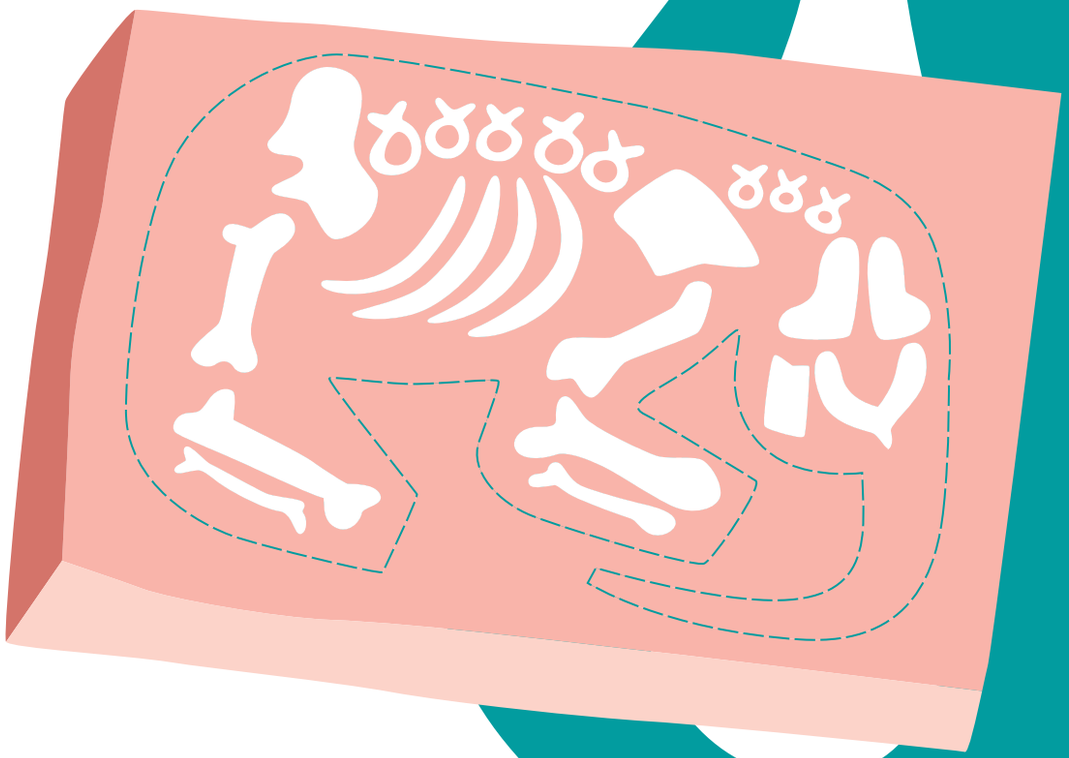
DRAPACZKA

SEKRETARZYK

SAMOWAR

Zamek w Gosławicach postawił na swoją siedzibę biskup Andrzej, ale dziewiętnastowieczny spichlerz to dziś moja sypialnia. Tutaj spotka mnie każdy poszukiwacz przygód!

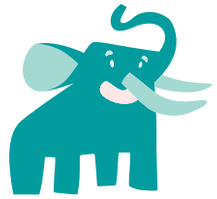
Był luty 1984 roku, środek mroźnej zimy, kiedy podczas prac prowadzonych na odkrywce węgla brunatnego w Jóźwinie, czerpak koparki odsłonił kości potężnego zwierzęcia. Tak tajemniczo, choć niepozornie, zaczęła się przygoda, której zawdzięczamy jedno z cenniejszych znalezisk polskiej paleozoologii.

Wstępne pomiary i badania ujawniły bowiem, że odkryte kości to szkielet słonia leśnego, zwanego też prostociosowym – ogromnego roślinożercy, który zamieszkiwał ziemie Europy, Azji oraz północnej Afryki około 100 tys. lat temu.

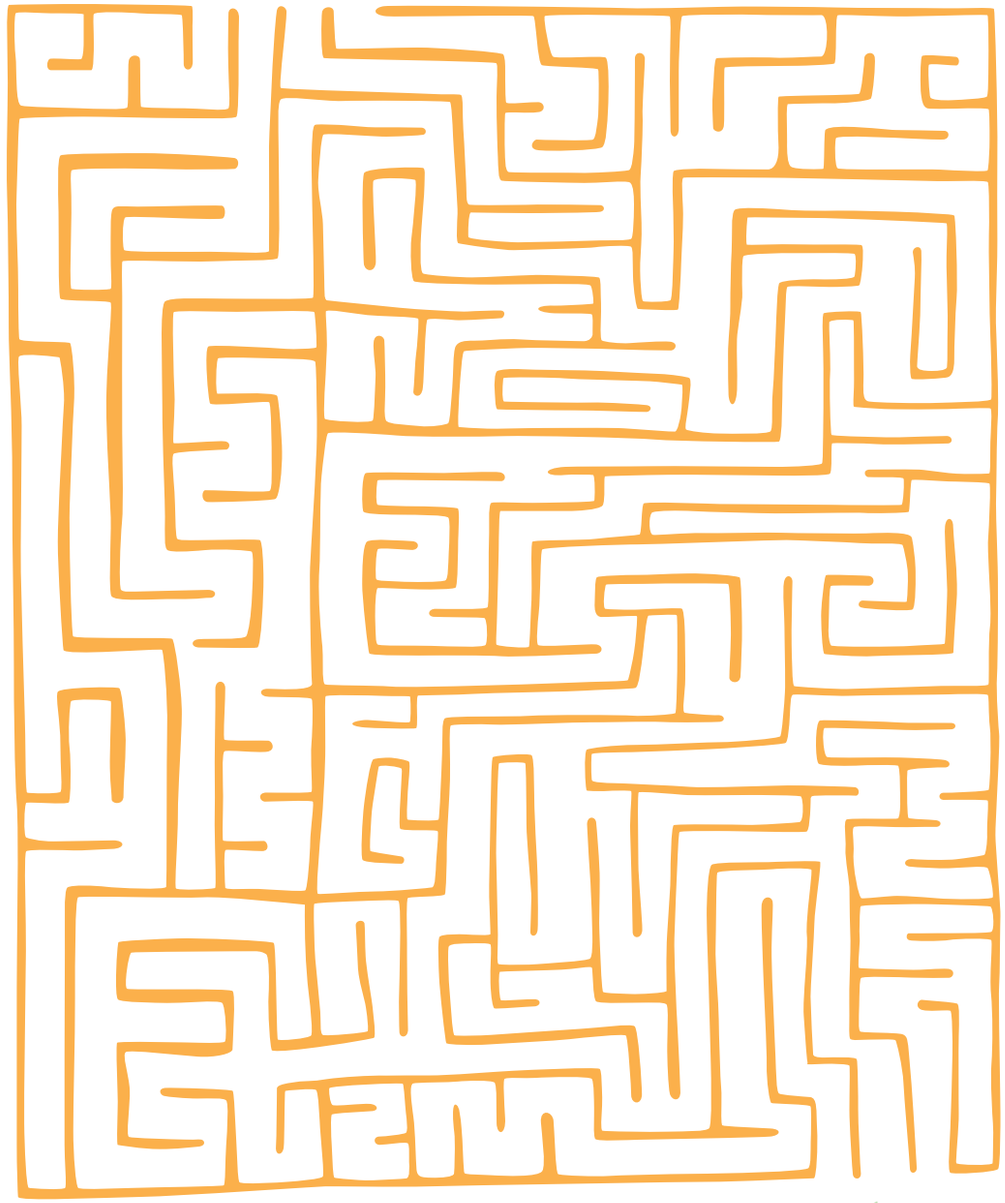
Słonie leśne, takie jak Gosław, którego dziś można spotkać w konińskim muzeum, żyły w okresach ocieplenia między zlodowaceniami, czyli w tzw. interglacjałach.

Najmłodszy z nich to interglacjał eemski. To właśnie w tym czasie żył nasz słoń. Klimat, w jakim żył Gosław, był podobny do tego, jaki mamy dziś w Hiszpanii czy Włoszech – dlatego słonie leśne, inaczej niż mamuty, nie potrzebowały futra, by chronić się przed chłodem.

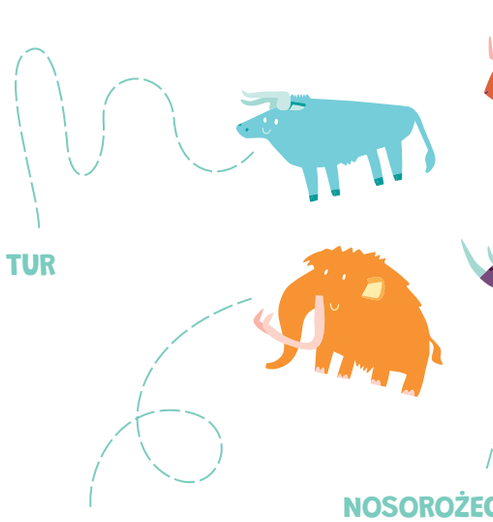
Kościec Gosława jest do dziś największym, prawie kompletnym szkieletem słonia leśnego w całej Europie! Dodatkowo to tutaj po raz pierwszy odkryto komplet kości śródręcza oraz nadgarstka tego gatunku.

Gosław, tak jak współcześnie żyjące słonie, jest weganinem – to znaczy żywi się wyłącznie roślinami. Ta kępa trawy wygląda niezwykle apetycznie, ale zdaje się, że Gosław nie może znaleźć do niej drogi. Pomóż mu dotrzeć do celu!

Nie tylko słonie mieszkały
w rejonie miasta Konina!
Spotkać tu można też było
mamuta, mojego kuzyna.
Włos miał on bujny i gęsty,
bo żył w czasach wiecznej zmarzliny,
gdy nie było lata ni wiosny,
a tylko czas ciągłej zimy.

ŻUBR PIERWOTNY

TUR

MAMUT WŁOCHATY

NOSOROŻEC WŁOCHATY

Mieszkały tu też nosorożce!
Wiem, że to prawda, kolego.
W konińskim muzeum można
też spotkać szczątki takiego.
Prócz nosorożców tury
oraz żubry pierwotne
stanowią z okolic Konina
też znaleziska istotne.

W muzeum, obok szczątków słonia leśnego, można znaleźć również kości innych potężnych roślinożerców:
nosorożca włochatego, żubra pierwotnego, tura i mamuta włochatego.

Pokoloruj widocznego na rysunku poniżej mamuta, kolorując według schematu:

■ - kremowy
● - pomarańczowy
▲ - brzoskwiniowy
✕ - bordowy

Górnictwo to przemysł nieodłącznie związany z Koninem i jego okolicami.

Węgiel brunatny wydobywany jest w kopalniach odkrywkowych.

Sól, wydobywana w niedalekiej Kłodawie, pozyskiwana jest w kopalni głębinowej, czyli podziemnej.

Kopalnictwo w dużej mierze ukształtowało wygląd tych okolic. Pokopalniane jeziora i hałdy to stały element krajobrazu!

Górnicy doczekali się nawet własnego święta i patronki.

Czy wiesz, jak się nazywają?

Jest patronką dobrej śmierci oraz trudnej pracy, pod jej opieką chronią się więc ludzie tacy: rybacy, żołnierze, a nawet więźniowie. Czy wiecie już, jak ta święta się zowie?

Przeżyjmy to jeszcze raz!

Rzucając kostką i rozwiązując przypisane polom zadania, wybierz się na spacer wokół muzeum.

Wygrywa ten, kto pierwszy zrobi pełne okrążenie wokół planszy!

WARIANT 1.

ZAMEK
jakie wystawy znajdują się w zamku? By ruszyć dalej, wymień przynajmniej trzy!

KOŚCIÓŁ
by ruszyć dalej, opowiedz legendę o rycerzu Godziemba

SPICHLERZ
przypomnij sobie, jakie gatunki prahistorycznych zwierząt można znaleźć na wystawie

DWOREK
z czym kojarzy Ci się słowo sekretarzyk? Do czego służył ten mebel?

SKANSEN
jakie budynki stoją w skansenie? By ruszyć dalej, wymień przynajmniej trzy!

WARIANT 2.

ZAMEK
by ruszyć dalej, wyrzuć 2 lub 5

KOŚCIÓŁ
przesuń się o dwa pola do przodu

SPICHLERZ
wracasz na start

DWOREK
stoisz 1 kolejkę

SKANSEN
dodatkowy rzut

